

Список використаних джерел:

1. Global Competitiveness Report. URL: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2018/>(accessed: 08.11.2020).
2. Bloomberg Innovation Index. URL:<https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-01-22/germany-nearly-catches-korea-as-innovation-champ-u-s-rebounds>(accessed: 08.11.2020).
3. European Innovation Scoreboard. URL: http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en (accessed: 08.11.2020).
4. The Global Talent Competitiveness Index 2019. Entrepreneurial Talent and Global Competitiveness /B.Lanvin and F. Monteiro. 339 p. URL:<https://www.insead.edu/sites/default/files/assets/dept/globalindices/docs/GTCI-2019-Report.pdf>(accessed: 08.11.2020).

ЗАХАРОВА О.В.,

к.е.н., доцент

Мариупольський державний університет

ІННОВАЦІЙНІ ВИМІРИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ: МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНКИ

Питання забезпечення достатнього рівня безпеки є найбільш актуальними на порядку денному з урахуванням нестабільності економічного розвитку, посиленням загроз неекономічного характеру, диференціацією ризиків та низькою спроможністю економічних систем швидко реагувати на їх прояви та адаптуватися. У теоретико-методологічній площині в цьому питанні вагомим аспектом залишається розробка та удосконалення методичного інструментарію кількісної та якісної оцінки рівня економічної безпеки та її окремих складових. Розуміючи економічну безпеку як таку визначальну властивість економічної системи, що ідентифікує її незалежність, стабільність та стійкість, здатність до динамічного та послідовного розвитку, захищеність та конкурентоздатність, спроможність протистояти різним загрозам, логічно постає питання визначання ключових параметрів (індикаторів) виразу цих властивостей.

В зарубіжних публікаціях поняття інноваційної безпеки, методів виміру та оцінки її стану практично не досліджено, оскільки інновації головним чином розглядають як фактор економічного зростання. Зокрема, в [1] досліджено характер впливу деяких інноваційних індикаторів, а саме кількість патентів, витрати на НДДКР, число дослідників, високотехнологічний експорт на темпи зростання ВВП на душу, що дозволило авторам виявити країнові відмінності залежно від рівня інноваційного розвитку. Майже такі ж інноваційні індикатори досліджуються в [2] як детермінанти забезпечення довгострокового стійкого економічного зростання, конкурентоспроможності та прогресу. Інновації та економіка знань досліджуються як фактор стратегії зростання та соціальної безпеки в [3], при чому автори доводять, що ступінь інноваційної активності в країнах, де створені власні моделі національних інноваційних систем, тісніше корелює з рівнем ефективності інноваційного розвитку, що більше проявляється на регіональному рівні, ніж на національному в цілому. В деяких дослідженнях при оцінці інноваційного рівня розвитку економіки автори застосовують поняття інноваційного потенціалу [4], що пропонують розуміти як «здатність виконувати творчі дії, пропонувати нові ідеї та винаходи» та розробляють систему інноваційних індикаторів для діагностики рівня потенціалу та характеру його розвитку.

Зазначимо, що у вітчизняній практиці найчастіше використовується метод оцінки економічної безпеки та окремих її складових, що надається у рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджених наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277 [5]. Цей метод передбачає визначення

інтегрального показника рівня економічної безпеки, однак інноваційна компонента окремо не виділена, а враховується у складі інвестиційно-інноваційної безпеки.

У працях багатьох вітчизняних вчених інноваційна складова вважається окремим елементом економічної безпеки. Зокрема у [6] це пояснюється тим фактом, що інновації загалом виступають головною рушійною силою суспільного прогресу, мірилом економічного розвитку. Також інноваційна безпека вважається результатом цілеспрямованої діяльності щодо впровадження інноваційної моделі розвитку в усіх аспектах господарювання, та через це потребує її окремого аналізу та удосконалення методів її оцінки [7]. Питанню оцінювання рівня інноваційної безпеки приділяли також увагу й інші вчені, що розвивають власні підходи до оцінки стану інноваційної безпеки певних об'єктів (підприємств, регіонів, країни), які характеризуються більшим чи меншим рівнем врахування інноваційних індикаторів розвитку національної економіки. Ці підходи володіють як перевагами, так і недоліками, що визначає необхідність їх подальшого удосконалення.

В цілому в українській науковій думці виділяється окремий напрямок дослідження – економічна безпекометрія, в рамках якого постійно удосконалюється методологія інтегрального оцінювання рівня безпеки, що спрямована на вирішення таких завдань, як: визначення структури об'єкта безпеки; формування переліку індикаторів та складових об'єкта безпеки; вибір форми інтегрального індексу; вибір методу нормування; наукове обґрунтування динамічних вагових коефіцієнтів та вектору порогових значень [8]. Відповідно методичний інструментарій та особливості його створення та застосування перш за все залежать від об'єкта безпеки як об'єкта оцінки.

Серед найбільш поширених методів оцінки рівня економічної безпеки необхідно зазначити такі: спостереження основних макроекономічних показників і порівняння їх з пороговими значеннями, що приймаються як значення не нижче середньосвітових; оцінка темпів економічного зростання країни за макроекономічними показниками і динаміки їх зміни; методи експертної оцінки, що застосовують для описання кількісних і якісних характеристик досліджуваних процесів; методи аналізу і обробки сценаріїв; методи оптимізації; методи багатовимірної статистичного аналізу та інші [9].

З урахуванням вищезазначеного, необхідно констатувати, що питання оцінки безпеки, зокрема інноваційної компоненти економічної безпеки, є актуальними та своєчасним напрямком дослідження. Враховуючи відсутність загальноприйнятої методики оцінки, нестійкий характер розвитку глобального інноваційного середовища, як наслідок постійні зрушення в трендах інноваційного розвитку національних економік, подальшого дослідження потребують питання розвитку методичного інструментарію аналізу стану інноваційної безпеки та кількісного виміру його рівня з можливістю ідентифікувати загрози та ризики.

На нашу думку, одним з найбільш вдалих методів оцінювання є побудова комплексних (інтегральних) показників, що за умови визначення їх граничних значень можуть виступати в якості індексів безпеки, що сигналізуватимуть про стан можливих загроз.

Ключовим питанням при цьому залишається відбір ключових індикаторів, що головним чином визначають специфіку інноваційного розвитку об'єкта та мають вплив на стійкість та безпечність економічного розвитку. В цьому контексті треба підкреслити інформативність міжнародних рейтингів, що відслідковують особливості інноваційного розвитку країн та вплив рівня інноваційності економік на різні аспекти розвитку, у тому числі на безпекове середовище, серед яких: глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index, GII), індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index), Європейське інноваційне табло (European Innovation Scoreboard), індекс інноваційності економік агентства Bloomberg, глобальний індекс конкурентоспроможності талантів тощо. В основі даних рейтингів – розрахунок інтегральних індексів, що агрегують велику сукупність одиничних індикаторів різних типів та дозволяють отримати рейтингові оцінки, проводити на їх основі компаративний аналіз як рівня інноваційного розвитку, так і здатності до інновацій, конкурентоспроможності в інноваційній сфері тощо.

Якщо говорити про найбільш вагомні інноваційні індикатори з позиції їх оцінки в якості безпекових чинників, то на нашу думку серед них варто зазначити такі:

- витрати на НДДКР (у % до ВВП) - показник наукоємності економіки, що показує, яку частку створюваного продукту витрачають на науку та інновації. Зростання рівня створює більші можливості щодо реалізації інноваційного, освітнього та виробничо-технологічного потенціалів, підвищення рівня конкурентоспроможності;

- число спеціалістів, що виконують НДДКР (на 1 млн. населення) - характеризує рівень інтелектуального потенціалу країни, здатність провадити ефективну інноваційну політику, нарощувати технологічні можливості;

- високо- та середньо технологічний сектор в промисловості- індикатор технологічного рівня економіки, що відображає технологічну складність виробництва. Зростання значення свідчить про більш складну технологічну промислову структуру країни та її загальну промислову конкурентоспроможність; чим складніша структура виробництва, тим більше можливостей для навчання та технологічних інновацій;

- частка високотехнологічного експорту - індикатор технологічності розвитку економіки, відображає технологічну складову якості експортної продукції, відображає здатність країни виробляти інноваційну продукцію, критерій інноваційної конкурентоспроможності;

- обсяги ІСТ експорту (товари, послуги) - показники, що є критеріями розвитку інформаційного суспільства, відображають інформаційну складову формування конкурентного потенціалу країни

Методика інтегрального оцінювання як можливий інструментарій аналізу та оцінки рівня безпеки вирізняється більшою гнучкістю та універсальністю, має більш комплексний та системний характер щодо врахування індикаторів безпеки, зокрема її окремих компонентів, якою є інноваційна складова. Основний недолік такого підходу до оцінки полягає в необхідності більш ґрунтовного відбору індикаторів безпеки, зокрема інноваційних індикаторів та доцільності їх включення до агрегованого індексу, також вибір способу нормування, агрегування та зважування, що відображається на результатах оцінки і, як наслідок, може знижувати рівень їх точності та об'єктивності висновків щодо стану безпеки, зокрема інноваційної. Проте, незважаючи на це, саме методика інтегрального оцінювання, що базується на побудові інтегральних індексів, може розглядатися в якості достатньо ефективного інструменту оцінки інноваційних процесів в системі національної економічної безпеки країн світу.

Список використаних джерел:

1. Maradana, R.P., Pradhan, R.P., Dash S. et al. Does innovation promote economic growth? Evidence from European countries. *J Innov Entrep* 6, 1. 2017. <https://doi.org/10.1186/s13731-016-0061-9>

2. Pece A.M., O.E.Simona, F.Salisteanu. Innovation and Economic Growth: An Empirical Analysis for CEE Countries. *Procedia Economics and Finance*. Vol. 26. 2015. Pp. 461–467.

3. Zdzislaw W. Puslecki. Region, innovation and knowledge in strategy of European Union economic growth and social security. *Rocznik integracji europejskiej*. Nr. 9. 2015.

4. Roszko- Wójtowicz E., Białek J. Evaluation of the EU countries' innovative potential - Multivariate approach. *Statistics in transition*. 2017. Vol.18, No. 1. pp.167-180.

5. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки: Наказ міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. №1277 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13>

6. Голова И. М., Суховой А. Ф. Формирование инновационной составляющей экономической безопасности региона. *Экономика региона*. 2017. Т. 13, Вып. 4. С. 1251-1263.

7. Маслак О.О. Оцінювання безпеки інноваційного розвитку в умовах кластеризації національної економіки. *Економічні інновації*. 2013. Вип. 52. С. 160-170.

8. Харазішвілі Ю.М. Системна безпека сталого розвитку: інструментарій оцінки, резерви та стратегічні сценарії реалізації: монографія. НАНУ країни, Ін-текономікипром-сті. Київ, 2019. 304 с.

9. Мельник С.І. Методичні підходи до оцінки рівня економічної безпеки держави. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Львів, 2013. С.101-108.

МАКАРЧУК О.С.,

учениця 11 класу

Загальноосвітня приватна школа «Привілегія»

м. Маріуполь

ЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Інвестиційна діяльність представляє інвестиційний процес в реальних умовах, з акцентом на організаційні засади його реалізації та управління цим процесом. Як правило, інвестиційна діяльність розглядається стосовно конкретного інвестиційного проекту та підприємства (юридичної особи), що здійснює інвестиційний процес.

Інвестиційна діяльність представляє інвестиційний процес в реальних умовах, з акцентом на організаційні засади його реалізації та управління цим процесом. Як правило, інвестиційна діяльність розглядається стосовно конкретного інвестиційного проекту та підприємства (юридичної особи), що здійснює інвестиційний процес.

Інвестиції відіграють ключову роль у розвитку економічних процесів. На загальнодержавному рівні характер економічного розвитку відображає динаміку показника чистих інвестицій. Якщо сума чистих інвестицій за певний період становить негативну величину, це свідчить про те, що виробничий потенціал держави падає, знижується обсяг випуску продукції в державі. Якщо сума чистих інвестицій нульова, виходить, що виробничий потенціал держави залишається незмінним. Позитивна величина чистих інвестицій означає, що економіка перебуває в стадії розвитку, тому що забезпечується розширене відтворення її виробничого потенціалу. Взаємозв'язок інвестицій та економічних процесів на макроекономічному рівні (державному і регіональному) має двосторонній характер. З одного боку, формування інвестиційних ресурсів відбувається залежно від показників економічної активності в країні, а з іншого — розподіл інвестицій забезпечує зміни в стані економіки країни, а також у розвитку екологічних і соціальних процесів [2].

Проте не варто розглядати інвестиції як панацею від усіх недуг економіки, самі по собі вони не можуть підняти її на належний рівень. Однак можуть послужити стимулом, прискорювачом розвитку і зростання внутрішніх інвестицій [1]

Можна виділити такі позитивні ефекти від залучення інвестицій — економічні, соціальні, екологічні.

До економічних ефектів здійснення інвестицій відносять:

- сприяння модернізації;
- збільшення обсягів виробництва;
- підвищення рівня ринкової конкуренції;
- позитивний вплив на платіжний баланс;
- розвиток інвестиційної інфраструктури.

У процесі модернізації важливу роль відіграє впровадження сучасних виробничих технологій. Інвестори впроваджують прогресивні технології, сучасні й конкурентоздатні на світовому ринку, що сприяє технологічному розвитку виробництва, підвищенню якості продукції. Інвестори у власних інтересах впроваджують сучасну організацію праці й нові методи управління на підприємствах, що сприяє підвищенню продуктивності праці.

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
ПОЗНАНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ТБІЛІСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНЕ ДЖАВАХІШВІЛІ (ГРУЗІЯ)
КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Б.П. ХАЗДЕУ (РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА)
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА)
ГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ ІМЕНІ Д.А. ЦЕНОВА м. СВІШТОФ (БОЛГАРІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ МАРІУПОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВІДДІЛЕННЯ У м. МАРІУПОЛЬ ДОНЕЦЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ
МОЛОДІЖНА РАДА м. МАРІУПОЛЯ

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ КРАЇН У СВІТОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ПРОСТІР

МАТЕРІАЛИ

VII Міжнародної науково-практичної конференції

20 листопада 2020 р.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою економіко-
правового факультету
Маріупольського державного
університету
(протокол № 5 від 19.11.2020 р.)*

Маріуполь, 2020

УДК 339.922 (063)

ББК 65.54я431

Особливості інтеграції країн в світовий економічний та політико-правовий простір: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 20 листопада 2020 р.— Укл.: Марена Т.В., Беззубченко О.А., Мітюшкіна Х.С., Захарова О.В., Ніколенко Т.І., Балабанова Н.В., Омельченко Г.П. За заг. редакцією д.е.н., проф. Булатової О.В., д.е.н., проф. Чентукова Ю.І. — Маріуполь: МДУ, 2020. — 120 с.

Конференція присвячена проблемам активізації процесу інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір. В роботі конференції приймають участь науковці, викладачі, фахівці-практики, аспіранти, студенти.

Основні напрями роботи конференції:

- Розвиток інтеграційних процесів в умовах глобального середовища: політико-правовий аспект;
- Розвиток міжрегіональної взаємодії та транскордонного співробітництва в умовах інтеграційних пріоритетів;
- Особливості розвитку зовнішньоекономічних та політичних відносин країн в умовах глобалізації;
- Розвиток міжнародних фінансово-кредитних та валютних відносин в умовах глобалізації та участь країн на світовому фінансовому ринку;
- Інноваційно-інвестиційна діяльність країн у світових координатах розвитку;
- Проблеми міжгалузевої співпраці в умовах глобалізації;
- Забезпечення конкурентоспроможності галузей та регіонів національної економіки;
- Проблеми забезпечення сталого розвитку країн в контексті сучасних світових процесів;
- Сучасні можливості стратегічного розвитку м. Маріуполя.

Організаційний комітет конференції ставить перед собою такі задачі:

1. обмін практичними і теоретичними напрацюваннями учасників конференції у сфері вивчення особливостей інтеграції країн у систему світогосподарських зв'язків;
2. розробка напрямів розвитку міжнародних економічних відносин країн світу.

© Автори текстів, 2020 р.
© МДУ, 2020 р.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА:

Беззубченко О.А., Бережний Є.Ю.	Глобальні детермінанти розвитку світової економіки	4
Богатирьов Д.Ф.	Особливості інтеграційних процесів між державами, що мають різні моделі економічного розвитку	8
Козлова С.О.	Міжнародна економічна інтеграція: сутність, проблеми та перспективи розвитку.....	11
Надежденко А.О., Кучерова А.М.	Українська національна ідентичність в умовах глобального середовища.....	13
Чинчін К.І.	Процес формування інтеграційного права в Україні.....	15

СЕКЦІЯ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН КРАЇН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Балабанова Н.В.	Актуальні тренди сучасного етапу розвитку світової торгівлі	18
Bruch O.O.	Peculiarities of foreign economic activity of Lviv region.....	20
Ємельяненко Є.С.	Особливості зовнішньоекономічних та політичних відносин країн азійсько-тихоокеанського регіону.....	22
Карпенко О.І.	Інтегральний індекс зовнішньоторговельної складової безпеки: інструментарій вимірювання.....	24
Лавчі О.О.	Проблеми та перспективи розвитку біржової торгівлі в Україні... ..	26
Пор'яз Т.Є.	Місце світової торгової організації у глобальній економіці.....	29
Тихонська В.І.	Транзитний потенціал України в умовах глобалізації.....	31
Федоров Е.В.	Протекціонізм та національна безпека.....	33
Черніков К.К.	Оцінка участі України на світовому ринку товарів та послуг.....	35

СЕКЦІЯ РОЗВИТОК МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ТА ВАЛЮТНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА УЧАСТЬ КРАЇН НА СВІТОВОМУ ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

Булатова О.В., Марена Т.В.	Місце країн центральної та східної Європи у світовій фінансовій системі.....	38
Дмитрієв В.Є.	Наслідки стимулюючої бюджетно-податкової політики держави в короткострокових і довгострокових вимірах.....	41

Жанаєв А.А.	роль державної регуляторної політики у подоланні безробіття в Україні.....	43
Кулешова А.А.	Державне регулювання національної валюти.....	45
Кучинська А.С.	Методичні аспекти використання цінових індексів у макроекономічних розрахунках.....	46
Фомичова І.О.	Проблеми нестабільності грошово-фінансової системи України...	48
Чентуков Ю.І., Шабельник Т.В.	Особливості прояву глобальних фінансових трансформацій у країнах центральної та східної Європи.....	50
Шабельник Т.В., Шабельник М.М.	Практичне застосування моделі контролю виникнення фінансових криз за макроекономічними індикаторами на прикладі України.....	53

**СЕКЦІЯ
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КРАЇН У СВІТОВИХ
КООРДИНАТАХ РОЗВИТКУ**

Бородіна Ю.О.	Шляхи поліпшення інвестиційного клімату України.....	56
Гнідіна В.С.	Аналіз позицій України у світових рейтингах інновацій.....	58
Захарова О.В.	Інноваційні виміри економічної безпеки країни: методичний інструментарій оцінки.....	61
Макарчук О.Є.	Значення інвестицій для економічного розвитку країни.....	64
Мацука В.М.	Інноваційні стартапи як метод міжнародного інвестування.....	66
Мороз С.О.	Інноваційно-інвестиційна діяльність країн у світових детермінантах розвитку.....	75
Надежденко А.О., Коваленко В.Я.	Деякі питання державного управління розвитком «розумних міст».....	70
Сагірова Г.С.	Безпекові аспекти інвестиційної привабливості України.....	72
Терентьева К.С.	Зарубіжний досвід залучення іноземних інвестицій в національну економіку.....	75

**СЕКЦІЯ
ПРОБЛЕМИ МІЖГАЛУЗЕВОЇ СПІВПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Ашимова Т.С., Іванова В.В.	Агропромисловий комплекс України: можливості в умовах глобалізації.....	78
Балабаниць А.В., Шостак М.П.	Імперативи формування конкурентних переваг на туристичному ринку.....	81
Bernatska I.Ya.	Consulting services in Ukraine: problems and ways of improvement..	83
Кислова Л.А.	Теоретичні аспекти дослідження туризму як стратегічного напрямку формування регіональної економіки.....	85

**СЕКЦІЯ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГАЛУЗЕЙ ТА РЕГІОНІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Гунько К.В.	Конкурентоспроможність України: проблеми та перспективи...	88
Зайковський О.С.	Місце університетів в економіці знань.....	90
Ле Хонг Чау Лонг	Перспективи та можливості покращення позицій конкурентоспроможності України.....	92
Макогон Ю.В.	Экономические аспекты восстановления территории Донецкого региона в постконфликтный период.....	94
Тумчышун Yu.V.	Assessing the level of region's economic security in terms of its competitiveness in the region.....	96
Щуренко Я.В.	Проблеми зростання ВВП України в умовах соціально-економічної нестабільності.....	99

**СЕКЦІЯ
ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇН В КОНТЕКСТІ
СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ПРОЦЕСІВ**

Беспалов С.І.	Групування країн світу за станом забезпечення екологічної безпеки: можливості використання алгоритмів кластеризації...	102
Куталовський Р.В., Пастернак О. М.	Природничий індикатор сталого розвитку міста: «повітря»....	105
Олійник Д.Я.	Побудова економічної моделі за допомогою теорії ігор.....	106

**СЕКЦІЯ
СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ М. МАРІУПОЛЯ**

Дзигар Д.С.	Сучасні можливості стратегічного розвитку м. Маріуполя.....	108
Дресвяннікова В.Д.	Соціальне підприємництво як складова стратегічного розвитку Маріуполя.....	111
Теличко Б.О.	Перспективи міжнародно-економічної інтеграції міста Маріуполь.....	113
Чевичалова Д.О.	Особливості стратегічного розвитку м. Маріуполя.....	114